

Előterjesztés
a Képviselő-testület 2023. április 27-én tartandó ülésére

Tárgy: Javaslat a Tiszamente Energiaközösség Nonprofit Kft létrehozására
Előterjesztő: Tóth József polgármester
Előkészítő: dr. Sivák Anita jegyző
Kosina Mária pénzügyi irodavezető
Véleményező: Pénzügyi és gazdasági bizottság
Ikt.szám: I/ 2632-2 /2023.

Tisztelt Képviselő-testület!

Az elmúlt két évben megtapasztalt energia áremelkedés a takarékoskodás fontossága mellett rámutatott új és jövőbemutató helyi megoldások kidolgozásának szükségességére is.

Az európai gyakorlattal összhangban a magyar jogi szabályozás is lehetővé tette, hogy a települési közösségek részt vegyenek a megújuló energia termelésében és elosztásában.

A jelenlegi energiaválság ismét megmutatta, hogy minden rendelkezésre álló eszközre szükségünk van ahhoz, hogy elérjük Európa éghajlati céljait, fokozatosan kivonjuk a fosszilis tüzelőanyagokat és megvalósítsuk az energetikai átmenetet. A fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségünk sebezhetővé tett minket az ellátási sokkokkal és az áringadozásokkal szemben. Az energiaközösségek kulcsfontosságú megoldást jelenthetnek a megújuló energiaforrásokra alapozott energiafüggetlenség elérésében és Európa 2030-ig történő dekarbonizációjában.

A múltból örökölt, központosított energiarendszereink nagyon sérülékenyek, az energetikai átállás egy decentralizálási folyamatot is jelent, ahol az ellátási láncok rövidülnek, az energia termelése közelebb kerül a fogyasztóhoz, akár a fogyasztók házának tetejére, mint a háztartási napelemes rendszerek esetében.

A villamosenergia szolgáltatás rendszere az elmúlt évben európai uniós jogharmonizációs törekvések eredményeként jelentős változásokon esett át. A változások az unióban már mintegy évtizedes múlttal rendelkező közösségi energiatermelés és felhasználás hazai lehetőségeinek megteremtése érdekében kezdődött el a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény módosításával. A módosításokat az Európai Unió tiszta energia csomagjának részét képező, a villamosenergia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelv rendelkezései alapozták meg.

Ezeknek a rendelkezéseknek a lényege minden olyan korlát lebontása, amely a főként megújuló energiatermelésben közvetlenül vagy közvetve részt vevő termelő, vagy a termelőkkel közösségre lépő személyek termelési és fogyasztási lehetőségeit érinti. Célja továbbá azon szabályozási környezet megteremtése, amely a magyar villamosenergia termelés ismert, központosított rendszeréhez képest a fogyasztói közösségek energiatermelésben való részvételét lehetővé teszi.

Az energiaközösségek több évtizedes múltra tekintenek vissza Nyugat-Európában, ahol először a helyi közösség tagjai összefogva, befektették pénzüket megújuló energiát hasznosító beruházásokba. A jellemzően nap- és szélenergiák által megtermelt energiát az árampiacon

értékesítették, majd a keletkezett haszon felhasználásáról közösen döntöttek, hogy osztalékként felveszik vagy visszaforgatják azt újabb megújuló energiát előállító beruházásba.

A 2030-ig szóló Nemzeti Energiastratégiában már szerepelnek az energiaközösségek, célként lett megfogalmazva, hogy 2030-ra legyen minden járásban legalább egy, független aggregátor által menedzselte, jól működő energiaközösség. E célban már megnevezésre került egy újabb energiapiaci szereplő, az aggregátor, amely összefogja a sok kis termelő/fogyasztó termelését, fogyasztását, hálózati rugalmasságát olyan méretben, mely már az energiapiacra is értelmezhető és értékesíthető.

Ez a jövőben lehetővé teszi a magyar villamosenergia termelés központosított, „hálózatos” rendszere mellett a helyi fogyasztói közösségek energiatermelésben való részvételét, a település energiafüggőségének csökkentését. Az önkormányzatok más fenntartók által működtetett intézmények (pl.: iskolák), gazdasági társaságok, vállalkozások és akár magánszemélyek bevonásával közösséget hozhatnak létre, mely pályázati lehetőségek kihasználásával akár napelemparkot, hőtermelő és távfűtő művet (biomassza és geotermikus energia hasznosítással is) létesíthet és azzal áramot és hőt szolgáltathat a közösség tagjai részére.

A villamos energia tv. 66/B. § szabályai szerint az energiaközösség szövetkezet vagy nonprofit gazdasági társaság formájában működő jogalany, amelynek célkitűzése nem a pénzügyi haszonszerzés. Elsődleges célja, hogy a tagok számára, vagy az energiaközösség létesítő okiratában megjelölt működési területen környezeti, gazdasági és szociális közösségi előnyöket biztosítson.

Az energiaközösség tevékenysége ennek érdekében kiterjedhet az alábbi tevékenységekre:

- villamosenergia termelés, tárolás, fogyasztás,
- elosztói rugalmassági szolgáltatás nyújtása,
- villamosenergia megosztás, aggregálás,
- a közúti közlekedésről szóló törvény szerinti elektromobilitás szolgáltatás nyújtása és elektromos töltőberendezés üzemeltetése.

Az energiaközösség létrehozása hathatós és ösztönző megoldást adhat az önkormányzat stratégiai alapdokumentumaiban megfogalmazott klímasemlegesség elérésében.

A megalapításra javasolt energiaközösség fő céljai lehetnek:

- az önkormányzati közszolgáltatók és intézmények energiafogyasztási igényének ellátása saját termelésű energiával,
- a közösségi közlekedés elektro-mobilitásra való áttérése során az elektromos autóbuszok hajtásához szükséges energia közösségen belüli megtermelése,
- a közvilágítás elektromos energia igényének biztosítása saját erőművekben megtermelt energiával,
- villamosenergia tárolási rendszer megvalósítása,
- a fogyasztási termelési rugalmatlanságok kiküszöbölése.

Távlati cél az energiaszegénységben élő családok megsegítése az energiaközösség által megtermelt energiával.

A létrehozandó energiaközösség gazdasági, környezeti és társadalmi előnyöket is jelenthet egyben.

Gazdasági előnyök

Az energiaközösségek további gazdasági ösztönzőket teremtenek, amelyek tartósan kötődnek az adott területhez, térséghez. Ezek a szervezetek elősegítik a munkahelyteremtést és a gazdasági növekedést mind a városi, mind a vidéki területeken. A francia Környezetvédelmi és Energetikai Irányító Ügynökség (ADEME) által támogatott 2019-es felmérés kimutatta, hogy a közösségi megújuló energia projektek gazdasági teljesítménye háromszor nagyobb, mint egy hasonló, magántulajdonban lévő projekté.

Környezeti előnyök

Az energiaközösségeket a helyi szereplők azon szándéka vezérli, hogy előmozdítsák a helyi ellenálló képességet és megvédjék környezetüket. 15 európai tagállamban az energiaközösségek együttműködtek az önkormányzatokkal a dekarbonizált energiarendszerek alulról felfelé irányuló megközelítéssel történő fejlesztése érdekében. A REScoop PLUS H2020 projekt 2018-as tanulmánya szerint az energetikai szövetkezetek tagjai akár 11 százalékkal csökkentik villamosenergia fogyasztásukat a hasonló háztartásokhoz képest. Az energiaközösségek elősegítik az energetikai átállás (energiaátmenet) rendszerszintű megközelítését, támogatják az épületek felújítását és az infrastruktúra rugalmasságát.

Társadalmi előnyök

Az energiaközösségek elsősorban közösség-vezéreltek. A közösségen belüli szolidaritás gyakran nagyban hozzájárul az energiaközösségek létrehozásához. Számos energiaszövetkezet dolgozott ki szegénység csökkentő programokat, amelyek a megújuló energiaforrásokból származó nyereséget a közösségek legkiszolgáltatottabb tagjainak támogatására fordítják. A közösségi energia az energiaszolidaritásért (CEES) H2020 projekt 2021-ben elemezte az e közösségek által az energiaszegénység kezelésére kidolgozott mechanizmusokat. Ezek a programok az energiával kapcsolatos know-how-t és készségeket fejlesztenek az energiaszegény háztartások körében, miközben az egész energiarendszerben előmozdíják a hatékonyságot.

A bemutatott lehetőséget térségünk településeinek vezetői is felismerték és az elmúlt hetekben nagyon fontos előkészületi munkálatok kezdődtek meg annak érdekében, hogy a térségünkben egyedülálló módon létrejöhessen egy energiaközösség. Több egyeztető megbeszélés után elkészült a jelen előterjesztéshez kapcsolódó együttműködési megállapodás tervezet.

A létrehozandó energiaközösség alapítása lehetőséget nyújt a helyi közösségeknek arra, hogy a saját energiaigényeiket fenntartható módon elégítsék ki, miközben a környezetvédelemre és az energiahatékonyságra is figyelmet fordítanak. Az energiaközösség alapításához szükséges lépések közé tartozik az energiaigények és az elérhető energiaforrások felmérése, a helyi közösséggel való konzultáció és támogatás megszerzése, a megfelelő finanszírozási lehetőségek és technológiai megoldások kutatása, az üzemeltetési és karbantartási tervek

kialakítása, valamint a közösségi szervezeti felépítés kialakítása és a közösségi marketing tervezése. Az energiaközösség alapítása elősegítheti a helyi gazdaság fejlődését és növelheti a közösségi érdekeltséget az energiaügyekben.

Az elkövetkező időszakban megvalósítandó feladatok felsorolása:

FELADATOK MEGHATÁROZÁSA
1. Projekttársaság alapítása
2. Kft. alapításához kapcsolódó előzetes adatok összegyűjtése
2.1. A Kft. tagjai közötti jogok és kötelezettségek meghatározása
2.2. A Kft. cégbejegyzési kérelme
3. Az energiaközösségkénti bejegyzési kérelem összeállítása
3.1. Az energiaközösség tagjai közötti jogosultságok és kötelezettségek összefoglalása
3.2. Az energiaközösség technikai és műszaki paramétereinek meghatározása
3.3. Az energiaközösség gazdasági és üzleti tervének meghatározása
3.4. Az energiaközösség üzemeléséhez kapcsolódó szerződések megkötése
3.5. Az energiaközösség elszámolásának kialakítása
3.6. A Kft. és az energiaközösség céljainak egységesítése.
3.7. Az energiaközösség bejegyzési kérelme a Magyar Energetikai és Közműszabályozási Hivatal felé
4. Az energiaközösség üzemeltetése

Röviden összefoglalva **a projekt célja**, hogy lehetővé tegye a résztvevő önkormányzatok számára, hogy energetikai szolgáltatásokat nyújthassanak helyi közösségeiknek. Az energiaközösségek létrehozása az önkormányzatok és a helyi közösségek közötti partnerségen alapul és lehetővé teszi a fenntartható és tiszta energiaforrások használatát, miközben az önkormányzatok a helyi gazdaság és a közösségi érdekek előmozdítására koncentrálnak.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztésben foglaltakat megtárgyalni, véleményükkel kiegészíteni és az előterjesztéshez kapcsolódó határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Polgár, 2023. április 20.

Tisztelettel:

**Tóth József
polgármester**

Határozati javaslat
Polgár Város Önkormányzat Képviselő-testületének
..... /2023. (.....) sz. határozata

Polgár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta a Tiszamente Energiaközösség Nonprofit Kft. létrehozásáról szóló előterjesztést és az alábbi határozatot hozta:

1. Polgár Város Önkormányzatának képviselő-testülete a helyi közösségek közötti partnerségén alapuló, fenntartható és tiszta energiaforrások használatát elősegítő, a helyi gazdaság és közösségi érdekek előmozdítását segítő Projekt-társaság alapítását - amelynek célja a Tiszamente Energiaközösség létrehozása - támogatja.
2. Polgár Város Önkormányzatának képviselő-testülete felhatalmazza Tóth József polgármestert a Tiszamente Energiaközösség megvalósításának előkészítésére és a működési részletek kidolgozására.
3. A képviselő-testület úgy határoz, hogy Polgár Város Önkormányzata részt vesz alapító tagként a Tiszamente Energiaközösség Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság alapításában.
4. Polgár Város Önkormányzatának képviselő-testülete jelen határozat 1. sz. mellékletében található Tiszamente Energiaközösség Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társasági szerződését elfogadja és felhatalmazza Tóth József polgármestert, hogy a határozat mellékletét képező Társasági szerződést aláírja és az alapítással kapcsolatos jognyilatkozatokat, intézkedéseket megtegye.
5. A Tiszamente Energiaközösség Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság 3.000.000 Ft összegű alaptőkével kerül megalapításra. Polgár Város Önkormányzata 726.890 Ft, üzletrésszel járul hozzá a Tiszamente Energiaközösség Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság alaptőkéjéhez. Az üzletrész rendelkezésre bocsátásához szükséges fedezetet Polgár Város Önkormányzata 2023. évi költségvetéséről szóló 3/2023. (II. 24.) önkormányzati rendelet alapján az általános tartalék terhére biztosítja.
6. Polgár Város Önkormányzat képviselő-testülete felhatalmazza Tóth József polgármestert, hogy a határozat 2. sz. mellékletét képező Együttműködési Megállapodást aláírja és a Tiszamente Energiaközösség Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság szerződéses viszonyainak kialakításához szükséges pénzügyi hozzájárulással kapcsolatban minden szükséges jognyilatkozatot és intézkedést megtegyen. A hozzájárulás rendelkezésre bocsátásához szükséges fedezetet Polgár Város Önkormányzata 2023. évi költségvetéséről szóló 3/2023. (II. 24.) önkormányzati rendelet alapján az általános tartalék terhére biztosítja.
7. Polgár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete támogatja, hogy a PÉTEGISZ Nonprofit Zrt. a Tiszamente Energiaközösség Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság alapításában 150.000,-Ft törzstőke befizetésével, 5% tulajdoni részesedéssel részt vegyen.

Határidő: értelemszerűen

Felelős: polgármester